

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **T. M. A. H.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 11. 2019, č. j. CPR-35210-8/ČJ-2018-930310-V223, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 2. 2020, č. j. 17 A 228/2019 - 29,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, rozhodnutím (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 3. 10. 2018, č. j. KRPK-60915-53/ČJ-2018-190022, uložila žalobkyni správní vyhoštění a stanovila dobu, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce 1 roku podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný zamítl shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“), a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[3] Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí žalobou, kterou Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 24. 2. 2020, č. j. 17 A 228/2019 - 29 (dále také jen „napadený rozsudek“), zamítl jako nedůvodnou.

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní rozsudek krajského soudu napadá kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Její součástí učinila též návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Stěžovatelka v něm především uvádí, že má na území České republiky rodinu, manžela a dvouletou dceru, o kterou se stará, naopak mimo území, v zemi původu nemá žádné příbuzné, finanční ani jiné zázemí. Tudíž nucené vycestování by v jejím případě znamenalo citelný zásah do rodinného a soukromého života. Stěžovatelka poukazuje na skutečnost, že sama byla od roku 2006 držitelkou povolení k trvalému pobytu, její manžel je držitelem povolení k trvalému pobytu, což mu sice umožňuje krátkodobě vycestovat, avšak dlouhodobou absencí na území by také on ohrozil svůj pobytový status, od něž se odvíjí též pobytové oprávnění jejich dvouleté

dcery. Pokud by stěžovatelka byla nucena vycestovat, musela by vynaložit vysoké finanční náklady. Ty by se ještě navýšily, pokud by s ní vycestovali také manžel a jejich nezletilá dcera, která je v extrémně zranitelném věku. Stěžovatelka poukazuje i na skutečnost, že vzhledem k praktickým problémům s podáváním žádostí o udělení víz na zastupitelských úřadech v zemi původu, nadto s ohledem na současnou situaci nouzového stavu, by bylo prakticky vyloučeno dosáhnout možnosti navrátit se do České republiky do doby, než bude pravomocně rozhodnuto o její kasační stížnosti, musela-li by ihned opustit území.

[6] Stěžovatelka poukazuje i na to, že součástí práva na spravedlivý proces je i možnost po dobu řízení o soudním přezkumu rozhodnutí správního orgánu se tohoto řízení účastnit, a to aktivní účastí, která spočívá mimo jiné i v možnosti být v pravidelném osobním kontaktu se svým právním zástupcem.

[7] Ve prospěch přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelka poukazuje i na svoji rodinnou situaci. Její rodina se nachází na území České republiky a není pro ni reálné její fungování přenést na území jiného státu. Její manžel na území České republiky podniká, a tak materiálně zajišťuje rodinu, nezletilá dcera zde má veškeré sociální i a zdravotní zázemí. Bylo by proto i v nesouladu s nejlepším zájmem dítěte, pokud by stěžovatelce, která o nezletilou dceru pečuje, nebylo umožněno po dobu řízení o kasační stížnosti s ní setrvat. Stěžovatelka vede bezúhonný život a neprovinila se žádným trestným činem. Na území země původu nemá žádné zázemí ani majetek, a i proto by bylo obtížné po dobu vyřízení nové žádosti o pobyt či do doby skončení řízení o kasační stížnosti vést život v zemi původu.

[8] Nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti by tak podle stěžovatelky představovalo nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života, stejně jako i života její rodiny. Okamžité nucené vycestování by představovalo též zásah do stěžovatelčina práva na spravedlivý proces. Újma, která by nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti a v důsledku toho nuceným opuštěním území vznikla stěžovatelce, je tudíž nepoměrně větší, než jaká by vznikla jiným osobám. Podle stěžovatelčina mínění její další setrvání na území České republiky do doby rozhodnutí o kasační stížnosti nebude ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[9] Žalovaná vyslovila nesouhlas se stěžovatelčím návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Má za to, že její další setrvání na území České republiky by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, kterým je požadavek, aby se zde zdržovali pouze cizinci, kteří dodržují právní předpisy a respektují právní řád. Má-li správní vyhoštění z důvodu nepovoleného pobytu na území České republiky být opatřením účinným, musí jeho účinky nastat co nejdříve. Další legalizací pobytu cizinců je bezdůvodně prodlužována doba, v níž mohou dosáhnout důvodnosti aplikace § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců pro nepřiměřenost zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života.

[10] Nejvyšší správní soud po zvážení tvrzení obou účastníků řízení a zhodnocení obsahu spisového materiálu dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v právě posuzovaném případě splněny.

[11] Zdůrazňuje přitom, že je třeba mít na paměti mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno.

pokračování

Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[12] Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (zde stěžovatelku) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

[13] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, vyslovil, že k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je nutné naplnit tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Vznik takto chápané újmy nadto musí být v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu.

[14] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu také vyplývá, že povinnost tvrdit a prokázat skutečnost, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly újmu, která je nepoměrně větší, než může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, stíhá samotného stěžovatele; přičemž postačuje pouhý předpoklad tvrzené újmy. Stěžovatel je tedy pro úspěšnost svého návrhu povinen tvrdit včas, úplně a konkrétně rozhodné skutečnosti o vzniku nenahraditelné újmy. Tvrdit a osvědčovat rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem, popř. i újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, je naopak úkolem žalovaného. Soud tedy není oprávněn zjišťovat splnění uvedených podmínek z úřední povinnosti (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017 - 20).

[15] Nejvyšší správní soud má v posuzované věci za to, že vzhledem k vylíčení stěžovatelčiných osobních, majetkových i rodinných poměrů by opuštění území České republiky mohlo znamenat významnou újmu. Ta je nepoměrně větší než újma, která by přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti mohla vzniknout jiným osobám. Nelze přehlédnout, že stěžovatelka pečuje o nezletilé dvouleté dítě, nemá žádné zázemí v zemi původu a je v podstatě závislá na hmotném zabezpečování rodiny ze strany svého manžela, jenž na území České republiky disponuje pobytoým oprávněním a podniká zde.

[16] Vedle uvedeného je setrvání stěžovatelky na území České republiky vhodné i vzhledem k možnosti realizovat právo na spravedlivý proces. Přestože žalovaná ve svém vyjádření namítá, že přiznání odkladného účinku nemůže být odůvodněno pouze zásahem do práva na spravedlivý proces jako obecného nástroje pro další legalizaci pobytu cizince, a přesto, že stěžovatelka je v řízení před kasačním soudem zastoupena advokátem, nelze nevidět, že nedílnou součástí práva na spravedlivý proces je i právo účastníka vystupovat v řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem a udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100). I proto je žádoucí, aby stěžovatelka mohla zůstat na území České republiky do skončení řízení o její kasační stížnosti. Lze uzavřít, že první podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je splněna.

[17] Jak vyložil Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, uložené správní vyhoštění a povinnost cizince vycestovat z České republiky představují zásah

do práva na respektování rodinného, či alespoň soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Proto také dovodil, že je-li přezkoumáváno rozhodnutí o správním vyhoštění, „je újma, brozící stěžovateli z jeho výkonu, zřejmá ze samotné povahy tohoto rozhodnutí. To platí přinejmenším, pokud jde o zajištění práva na spravedlivý proces a práva na respektování soukromého života. K tomu musí soud přihlídnout i tehdy, jestliže stěžovatel v žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti netvrdí konkrétní skutkové okolnosti svého případu ani nenavrhuje důkazy k jejich prokázání.“

[18] Tyto skutečnosti zohlednil Nejvyšší správní soud při vyvažování újmy, která by mohla stěžovatelce vzniknout nepřiznáním odkladného účinku, a soud újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Zásah do stěžovatelčích procesních práv dle čl. 8 Úmluvy by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný. Kasační soud v této souvislosti nepřehlédl, že žaloba proti rozhodnutí o správním vyhoštění má odkladný účinek na vykonatelnost správního rozhodnutí přímo ze zákona (viz § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

[19] Proti tomu nelze dovodit, že by v právě posuzované věci přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout újma jiným osobám. V tomto vyvažování proto lze dojít k závěru, že újma hrozící stěžovatelce v důsledku nepřiznání odkladného účinku je nepoměrně větší, než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání. Lze uzavřít, že i druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je splněna.

[20] S ohledem na důvody správního vyhoštění (pobyt na území České republiky bez povolení k pobytu) Nejvyšší správní soud neshledal, že by stěžovatelčino další, avšak přesto časově omezené délkou řízení o kasační stížnosti, setrvání na území České republiky bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Je proto splněn i další z výše vymezených předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[21] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů návrhu stěžovatelky podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. vyhověl, aniž tím však jakkoliv předjímá budoucí rozhodnutí o věci samé. Do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se tak pozastavují účinky napadeného rozsudku krajského soudu. Vzhledem k tomu, že žaloba proti rozhodnutí žalované o správním vyhoštění má podle § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců odkladný účinek ze zákona, fakticky se tak do meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti obnovuje i odkladný účinek ve vztahu k vykonatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí žalované, kterým bylo stěžovatelce pravomocně uloženo správní vyhoštění.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu